

de lessen van
**dolle
mina**

Baas in eigen buik

Een van de belangrijkste actiepunten van zowel Dolle Mina als andere vrouwenorganisaties uit de jaren zeventig was 'abortus vrij'. Vrouwen wilden beschikking over hun eigen lichaam en eisten de verwijdering van abortus uit het Wetboek van Strafrecht. Dolle Mina bedacht de bekende uitspraak 'Baas in Eigen Buik' om aandacht te vragen voor het recht van vrouwen om zelf te beslissen over abortus.

Lesprogramma over de acties en eisen van Dolle Mina en andere actiegroepen tijdens de tweede feministische golf (1967-1990)

- december 1969** Oprichting Dolle Mina.
- 23 januari 1970** Eerste Dolle Mina actie: bezetting van Kasteel Nijenrode.
- 23 januari 1970** Corsetverbranding bij het standbeeld van Wilhelmina Drucker in Amsterdam.
- 24 januari 1970**
  1. Dolle Mina is op Amsterdamse stadhuis aanwezig om de bruiden te waarschuwen voor de slavinnenrol die ze als huisvrouw moeten vervullen.
  2. De Amsterdamse herentoiletten – de zogenaamde ‘krullen’ – worden afgezet met roze linten, als protest tegen het gebrek aan openbare damestoiletten.
  3. Actie voor meer crèches op het Beursplein.
- 29 januari 1970** Verstoring van een Miss-verkiezing.
- januari - februari 1970** Oprichting van Dolle Mina-groepen in Arnhem, Deventer, Maastricht, Leeuwarden, Tilburg, Den Bosch, Eindhoven, Breda, Vught en Groningen.
- 7 februari 1970** Utrechtse actie bij psychiaters die een abortusrapport bespraken.
- 20 februari 1970** **Dolle Mina's werkgroep 'Dubbele seksuele moraal' deelt condooms uit aan leerlingen van de Huishoudschool en secretaresses.**
- 20 februari 1970** Dolle Mina's bezetten de redactie van het damesblad Margriet.
- maart 1970** Oprichting Dolle Mina in België: Antwerpen, Gent, Leuven en Brussel.
- 9 maart 1970** Arnhemse crèche-actie (met opnames voor de Duitse televisie).
- 14 maart 1970** **Dolle Mina deelt op een vergadering van gynaecologen in Utrecht het beginselprogramma over abortus uit. Lancering van de kreet 'Baas in eigen Buik'.**
- 3 april 1970** Dolle Mina Zaandam voert een crèche-actie.
- 4 april 1970** In Arnhem begint het eerste Dolle Minacongres.
- 15 april 1970** Actie samen met leraren en actiegroep 'kabouters' tegen overvolle schoolklassen.
- 20 april 1970** Amsterdam Boldoot-actie, voor gelijk loon voor vrouwen.
- 22 april 1970** In Den Haag dringt Dolle Mina de herensociëteit De Witte binnen.
- 25 april 1970** Dolle Mina Zwolle biedt condooms aan aan de Gemeenteraad van Kampen.
- 25 april 1970** Dolle Mina demonstreert in de RAI bij de internationale huishoudbeurs. "Hoedt u voor de vergiftigers van het huishouden".
- 29 april 1970** Jezus-Mina-actie: Dolle Mina valt de gereformeerde synode in Lunteren binnen waar men een rapport over echtscheiding behandelt.
- 30 april 1970** Demonstratie 'Alles voor Eva' in Valkenburg bij de huishoudbeurs met de leus.
- 30 april 1970** 'Penis-actie' in Amsterdam van de Dolle Mina werkgroep Dubbele Seksuele Moraal.
- 1 mei 1970** Amsterdamse actie bij het Gemeentelijk Arbeids Bureau voor gelijk loon voor vrouwen.
- 1 mei 1970** Dolle Mina Utrecht voert actie tegen de ongelijke beloning van mannen en vrouwen.
- 10 mei 1970** De dag wordt uitgeroepen tot ongehuwde moederdag, met de leus 'Ongehuwde moeders zijn ook moeders'.
- 11 mei 1970** Actie 'Sla Munt uit je Schooltijd', om meisjes van 14 en 15 te stimuleren om door te leren.
- 23 mei 1970** Actie van Dolle Mina Eindhoven tegen gevaarlijke kinderspeelplaatsen.
- mei 1970** Start 'Broodje Mee'-project, voor dat overblijfmogelijkheden voor kleuters en kinderen.

- 26 augustus 1970** Amsterdam: Solidariteitsactie met de Amerikaanse vrouwen die op deze dag een staking hebben georganiseerd.
- najaar 1970** Actie tegen de volkstelling.
- 10 oktober 1970** **Propagandaoptocht in Amsterdam voor het gebruik van de anticonceptiepil.**
- 14 november 1970** Dolle Mina Amsterdam vraagt Sinterklaas aandacht voor de in 1969 opgerichte Stichting voor Medische verantwoorde Zwangerschapsonderbreking.
- november 1970** **Publicatie van het zwartboek 'Dolle Mina Klaagt Aan'.**
- 9 november 1970** Tweedaagse voorlichtingsactie 'Op de Vrouw Af'.
- 18 november 1970** Crèchedemonstratie in Den Haag samen met Man Vrouw Maatschappij en de Nationale Vrouwen Beweging.
- januari 1971** Handtekeningenactie voor Angela Davis, een zwarte Amerikaanse activiste die vervolgd werd wegens moord.
- januari 1971** Dolle Mina bestaat een jaar. Boottocht door Amsterdamse uit protest tegen het abortusbeleid.
- januari 1971** Fakkeloptocht naar standbeeld Wilhelmina Drucker.
- 3 augustus 1971** Actie tegen kabinet-Biesheuvel.
- 15 en 16 januari 1972** Vormingsweekend met als thema 'De vrijheid van de vrouw'.
- 19 februari 1972** Massale demonstratie voor een vrije abortus.
- 15 april 1972** **Start van een huifkartocht door Nederland.**
- 12 mei 1972** **Einde huifkartocht. Bijvalsbetuigingen worden aan kamerleden aangeboden, minister Biesheuvel krijgt het logboek van de huifkartocht.**
- 12 mei 1972** Schoolproject in Nijmeegse arbeiderswijk.
- november 1972** Actie tegen Utrechtse HEMA-directie, die een zwangere vrouw ontsloeg.
- 31 maart - 1 april 1973** Studieweekend in Bunnik.
- 28 april 1973** Vierde Dolle Mina-congres.
- 1 mei 1973** Start 'Werkende Wijvenplan'.
- augustus 1973** Ombudsvrouw gaat van start.
- oktober 1973** Instelling Rode Vuistprijs, voor het beste kinderboek.
- 1974** Oprichting van de stichting Uitgeverij Dolle Mina in Den Haag.
- januari 1974** Amsterdam: actie voor vrijlating van 'de drie Maria's' in Portugal.
- 4 maart 1974** Landelijke discussiedag over: 'Moeten alle vrouwen werken om te emanciperen?'
- 1 mei 1974** Verschijningsdatum van het boekje 'Rebelse Meiden Blijven Strijden'.
- 16 mei 1974** Nijmegen Oprichting van de projectgroep Emancipatie en Socialisme op het Derde Wereldcentrum.
- 8 juni 1974** Congres in Utrecht.
- 29 juli 1974** Dolle Mina's demonstreren, verkleed als zaadcellen, tegen het verbod op voorbehoedsmiddelen in de pauselijke encycliciek Humanae Vitae.
- 30 oktober 1974** **Abortusdemonstratie op het Binnenhof, samen met Man Vrouw Maatschappij.**
- oktober - december 1974** Dordrecht: Cursus 'Vrouwen in deze maatschappij'.
- 1975** Actie bij de opening van 'het Jaar van de Vrouw' door koningin Juliana.
- 1976** Oprichting van de werkgroep Clitoridectomie.

BRON 1 Briefkaart 'Baas in eigen Buik', 1970, Koten (Collectie IAV-Atria).

VRAAG 1

In de kennisclip zag je bron 1. In de uitklapbare briefkaart van Dolle Mina kun je informatie lezen over abortus rond 1970.

A) Waarom is de uitklap tekst op de buik geplaatst?

.....

.....

.....

Bekijk de bron en lees de tekst om de vragen B,C en D te kunnen beantwoorden.

B) Hoeveel vrouwen hadden in de tijd van Dolle Mina een abortus?

.....

C) Waardoor kwam dit volgens Dolle Mina?

.....

.....

.....

D) Wie besliste er of een vrouw abortus mocht krijgen?

.....

E) Wat vind je ervan dat vrouwen niet zelf mochten beslissen over abortus?

.....

.....

.....

De actiegroep Dolle Mina wilde gelijke kansen voor vrouwen en mannen. Vanaf 1970 organiseerde zij ludieke acties. Door de acties kwam er veel aandacht voor de situatie waarin veel vrouwen zaten. Vrouwen wilden wel werken en zich ontwikkelen, alleen ze kregen de mogelijkheid niet.

Belangrijke doelen van Dolle Mina waren een goede abortusregeling en voorlichting over anticonceptie. Dolle Mina wilde dat vrouwen zelf konden beslissen over hun lichaam.

'Toen ik merkte dat ik zwanger was raakte ik behoorlijk in paniek. (...) Van een vriendinnetje hoorde ik dat het heel gemakkelijk was om eraf te komen, gewoon door een zeepoplossing in de vagina te spuiten. Het zou absoluut ongevaarlijk zijn.'

BRON 4 Fragment uit 'Dolle Mina klaagt aan', november 1970.

VRAAG 2

Lees bron 3.

- A) Klinkt het alsof de verteller veel verstand heeft van abortus? Waar maak je dit uit op?

.....

.....

.....

- B) Waarom denk je dat er rond 1970 nog weinig informatie was te vinden over abortus?

.....

.....

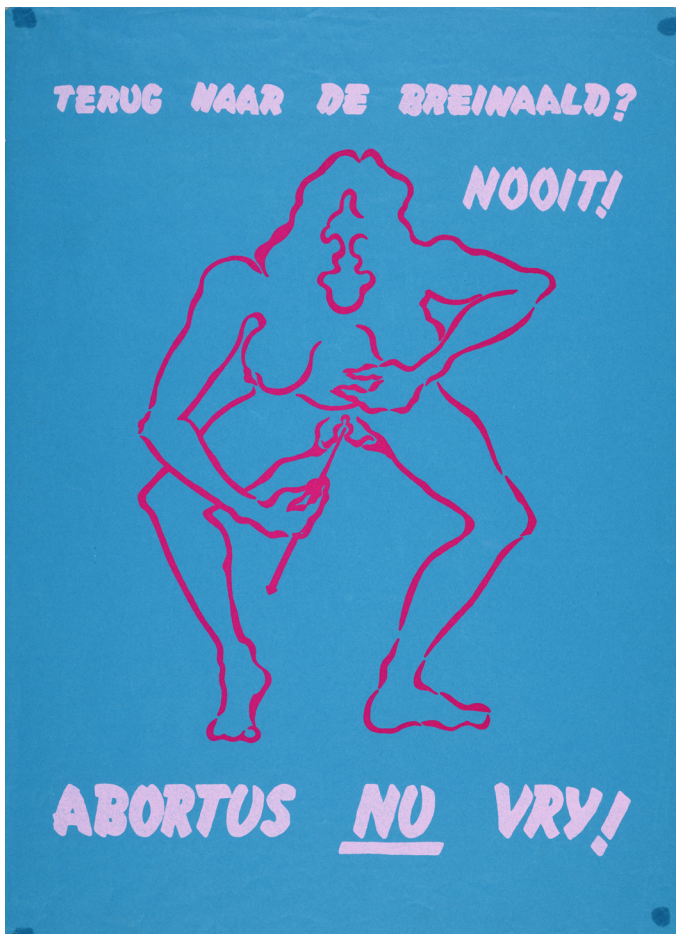
.....

- C) Wat weet jij van abortus? Ga naar www.thuisarts.nl en zoek naar informatie. Wat kun je doen wanneer je ontdekt dat je ongewenst zwanger bent?

.....

.....

.....

BRON 2 Affiche 'Terug naar de breinaald? Nooit! Abortus nu vrij', (Collectie IAV-Atria).

VRAAG 3

Rond 1970 bestonden er enkele abortusklinieken in Nederland. Wilde je daar een ongewenste zwangerschap beëindigen, dan was je veel geld kwijt. Ook waren er nog geen wetten die abortus toestonden of reguleerden. De situatie daarvoor was echter nog slechter. Tot eind jaren vijftig besloten sommige vrouwen uit wanhoop zelf een abortus uit te voeren door zichzelf bijvoorbeeld inwendig met een breinaald te steken.

Bekijk bron 2 samen met de klas en bespreek de vragen A t/m D klassikaal.

- A) Wat vind je van deze afbeelding? Wat roept de bron bij je op?

.....

.....

.....

- B) Denk je dat het veilig was voor vrouwen om zelf een abortus uit te voeren? Leg je antwoord uit.

.....

.....

.....

- C) Kan je bedenken waarom vrouwen dit uit wanhoop zouden doen?

.....

.....

.....

- D) Het beeld op het affiche is bewust heftig gemaakt en schokkend om te zien. Wat zou Dolle Mina hiermee willen bereiken?

.....

.....

.....

BRON 3 Spandoek 'Schat, staat de breinaald koud?' (Collectie IAV-Atria).

VERDIEPING

Bekijk bron 3. Deze ongebruikelijke vraag verwijst naar de meer gangbare vraag 'schat, staat het bier koud?'

- A) Waarom zou Dolle Mina deze vraag op deze manier hebben gesteld?

.....

.....

.....

- B) Waarom denk je dat de tekst op het spandoek gebruikt is tijdens een actie voor een goede abortusregeling? Leg je antwoord uit.

.....

.....

.....

BRON 5 Dolle Mina lanceert tijdens een inval bij een gynaecologencongres in Utrecht de kreet 'Baas in eigen Buik', 14 maart 1970, Jaap Herschel (Spaarnestad Photo / Collectie IAV- Atria).

VRAAG 4

Dolle Mina voerde actie voor een goede abortuswet. Bekijk bron 5.

- A) Wat bedoelde Dolle Mina met de uitspraak 'Baas in eigen Buik'?

.....

.....

.....

.....

Lees de uitleg bij bron 5.

- B) Waarom denk je dat Dolle Mina een congres voor gynaecologen binnendrong?

.....

.....

.....

De Baas in eigen Buik-actie van Dolle Mina kreeg veel aandacht in de media.

- C) Denk je dat de actie 'Baas in eigen Buik' voor de Dolle Mina's daarom geslaagd was? Leg je antwoord uit.

.....

.....

.....

VERDIEPING

De uitspraak 'Baas in eigen Buik' wordt nog steeds gebruikt. Zoek online een recente actie waar de leus 'Baas in eigen Buik' in voor kwam en vertel waar de actie over ging.

.....

.....

.....

MEER VERDIEPING

Voor een artikel over 50 jaar Dolle Mina in de krant Trouw vertelt Dolle Mina Connie van Nieuwkerk over de Baas in eigen buik-actie in 1970. De Dolle Mina's vielen binnen bij een gynaecologencongres in Utrecht:

“We liepen met een aantal Dolle Mina's naar dat congres. Er was geen groot welkom voor ons hoor, dat vonden ze niet leuk. Het waren 99 procent mannen, dat was voor ons ook zoiets. De man beslist, over de vrouw, alweer. Iemand greep het woord, en we werden daarna heel zachtjes maar dwingend weggestuurd. Toen zijn we ook gegaan.”¹

A) Wie vonden het niet leuk dat de Dolle Mina's het congres binnendrongen?

.....

B) Wat bedoelt Connie van Nieuwkerk met de uitspraak: 'de man beslist, over de vrouw, alweer'?

.....

.....

.....

De acties van Dolle Mina verliepen altijd vreedzaam.

C) Waarom denk je dat Dolle Mina het belangrijk vond dat de acties vreedzaam verliepen?

.....

.....

.....

D) Hoe kun je uit het verhaal van Connie van Nieuwkerk afleiden dat de actie vreedzaam verliep?

.....

.....

.....

¹ 50 jaar Dolle Mina, <https://verhalen.trouw.nl/50-jaar-dolle-minas/>, Trouw.

BRON 6 Dolle Mina huifkartocht, 1972, Eva Besnyö (Maria Austria Instituut / Collectie IAV-Atria).

VRAAG 5

In 1972 start een huifkartocht door heel Nederland, een grote actie van Dolle Mina. Het doel was onder andere het geven van voorlichting over abortus. In iedere stad of dorp waar de huifkar arriveerde kwamen mensen nieuwsgierig kijken.

Bekijk bron 6.

- A) In welke provincie is de huifkar op het moment dat de foto is genomen?

.....

- B) Waarom denk je dat Dolle Mina met een huifkar op pad ging?

.....

.....

.....

- C) Wat staat er op de huifkar?

.....

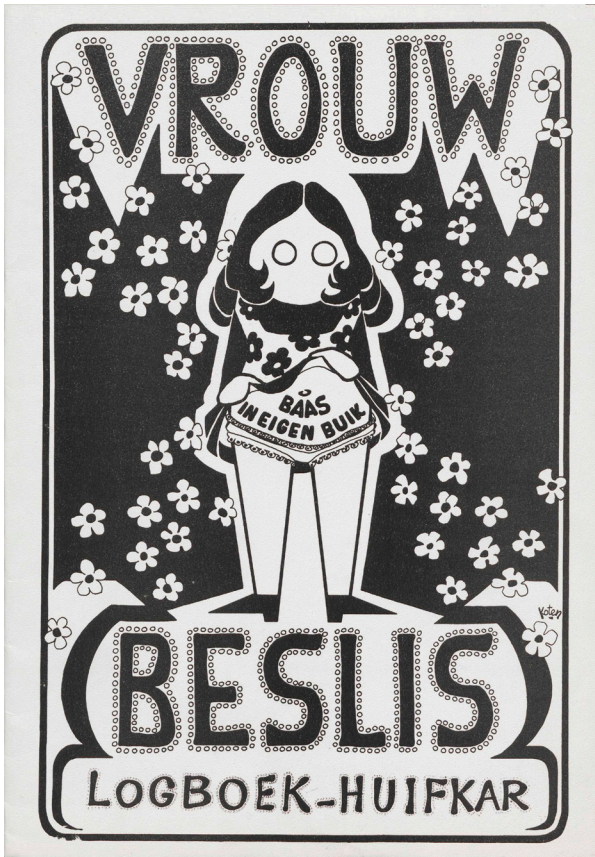
- D) Waarom denk je dat Dolle Mina het belangrijk vond om informatie te verspreiden over abortus door heel Nederland?

.....

.....

.....

BRON 7 Logboek van huifkartocht Dolle Mina 'Vrouw Beslis', 1972 (Collectie IAV-Atria).

VERDIEPING

In een logboek hielden de Dolle Mina's een verslag bij van hun huifkartocht door Nederland.

Lees de tekst ter hoogte van de streep.

A) Waarom zouden sommige mensen niet met de Dolle Mina's willen praten over abortus?

.....

.....

.....

B) Wat zorgt ervoor dat de Dolle Mina's toch in gesprek kunnen gaan met deze meneer?

.....

.....

.....

Sevenum 15 april 1972

Eindelijk na veel zenuwen, gestart om 1 uur. Uitgeleide gedaan door de NOS, Avro's Televisier, Vara, Limburgs Dagblad en de autochtone bevolking, zette Puck, ons paard, de eerste stappen. Toen wij bij de uitgang van de camping rechtsaf het fietspad "en niet de autoweg" opgingen, schoot een behulpzame figuur (sportief in plusfours) toe en rukte het paard de verkeerde weg op, waardoor grote consternatie ontstond. Een kameraman sprong met zijn kostbare apparatuur voor zijn leven van de bok af en nog nooit heeft een NOS-man zo'n geweldige snoekduik gemaakt.

Plus minus 3 uur in Sevenum op het marktplein geprobeerd mensen aan te spreken en discussies zijn te lokken, waarschijnlijk hadden de mensen geen zin om hun lekkere warme huisjes uit te komen, want zelfs op het geluid van onze bel kwamen ze niet af.

Ten einde raad zijn we enkele winkels ingedoken, o.a. een dameskapsalon, een slager en een grote modezaak. De mensen waren vaak wel bereid een foldertje aan te pakken, maar erover praten niet. Eén man weigerde zelfs een foldertje aan te pakken en een discussie was dus helemaal uit den boze voor hem.

Uiteindelijk zijn we er toch in geslaagd met hem te praten, we hebben hem zelfs aan het denken gezet door te vragen wat hij zou doen als zijn dochter eens thuis zou komen met het bericht dat ze zwanger was.

Plus minus 19.30 uur kwamen we aan op de overnachtingsplaats camping Vlakwater. We hadden het paard aan een ketting vastgezet met een pen in de grond. Puck stond lekker te smullen, ondertussen hebben we de huifkar uitgepakt en in een mum van tijd was ook de tent opgezet. Maar Loes hoorde een raar geluid in de buurt van Puck. Tot haar verbazing zag ze dat Puck helemaal in de knoop zat. Zij riep Ger en Martin. Intussen kalmeerde zij Puck die helemaal in de ketting verward op de grond lag. Ger en Martin hebben hem losgemaakt. Puck was vol vertrouwen en Loes praatte wat met hem. Zijn achterbenen beefden want zijn linker-achterhoef was beschadigd en het ijzer zat los. Martin haalde een hamer en heeft het ijzer een beetje vastgezet. Daarna hebben we Puck een eindje laten lopen en het bleek mee te vallen. We hebben Puck toen met een korter touw vastgezet, zodat hij daarin niet meer verstrikt kon raken.

Koud, Koud, Koud, O wat is het koud.

De eerste dag vreselijk slecht weer, vreselijk koud. In de huifkar heel dicht tegen elkaar aan met veel dekens om ons heen geslagen. Het was wat je noemt warmen aan elkaars lijf.

Van de automobilisten en de bevolking veel leuke reacties en een vriendelijke ontvangst.

De eerste anderhalf uur vielen niet mee met paard en paardevolk. Interviews met T.V.-mensen, cameravagens voor en achter de kar, maar het moreel was goed. Om half acht kwamen we in Venray aan, net voor het donker. We zagen onszelf op de T.V. en kregen koffie van de campingbaas. Tent opzetten, de dopjes van de luchtbedden bleken zoek, maar dankzij een welwillende apotheker die ons dunne krukjes verschaften, werden we geholpen. Daarna hebben we ons aan de bar opgewarmd met soep, sherry en bier en gingen 'n natte, koude nacht tegemoet.

Welterusten . . . . .

Arneke, Ans, Bert, Annelies en Ger
Frederiek, Marleen, Loes, Conny en
Martin en Nel (en niet vergeten Puck
het paard)

P.S. Politie volgde ons vrijwel op de voet, reacties waren vrijwel overal erg gunstig.

BRON 8 Dolle Mina deelt gratis condooms uit bij secretaresse-opleidingsinstituut Schroevers, 19 februari 1970 (ANP / Collectie IAV-Atria).

VRAAG 6

Om abortus te voorkomen is het belangrijk om voorbehoedsmiddelen te gebruiken, zoals een pil of condoom. In de jaren zestig en zeventig werd er weinig informatie gedeeld over anticonceptie. Officieel was het zelfs nog verboden om openlijk voorbehoedsmiddelen te verkopen. Goede anticonceptie en toegankelijke voorlichting hierover waren voor Dolle Mina dus ook strijdpunten.

Dolle Mina vond voorlichting over anticonceptie belangrijk. Anticonceptie voorkomt ongewenste zwangerschap en abortus en geeft de vrouw meer vrijheid.

A) Waarom geeft het gebruik van voorbehoedsmiddelen de vrouw meer vrijheid?

.....

.....

.....

Bekijk bron 8 en lees de informatie bij de bron.

Dolle Mina deelde gratis condooms uit om het gesprek over anticonceptie in gang te zetten.

B) Wat zou Dolle Mina in dit gesprek willen bespreken? Leg je antwoord uit.

.....

.....

.....

BRON 9 Pil actie van Dolle Mina op de Dam in Amsterdam, oktober 1970, Jan Timmer (Collectie IAV-Atria).

VRAAG 7

Bekijk bron 9.

- A) Wat bedoelt Dolle Mina met 'De pil voorkomt zoveel meer'?
- .....
- .....
- .....
- B) Waarom denk je dat Dolle Mina het belangrijk vindt dat de pil gratis is voor iedereen?
- .....
- .....
- .....
- C) Worden de meeste anticonceptiemiddelen voor vrouwen of voor mannen gemaakt?
- .....
- D) Wie denk je dat er voor de meeste voorbehoedsmiddelen betalen?
- .....

VERDIEPING

Na verschillende pil-acties van Dolle Mina werd de pil vanaf 1972 gratis voor iedereen.

Anticonceptie wordt sinds 2011 niet meer vergoed voor iedereen. Mensen boven de 21 moeten het zelf betalen. Van alle mensen die anticonceptie gebruiken is 4% van de mannelijke sekse en 96% van de vrouwelijke sekse. Dat de pil niet wordt vergoed zorgt dus voor een ongelijke situatie, omdat vrouwen in het overgrote deel de rekening moeten betalen.

- A) Wat vind je daarvan? Leg je antwoord uit.

.....

.....

.....

Zoek op internet naar informatie over #gratisanticonceptie.

- B) Wat is het doel van deze actie?

.....

.....

.....

SLOTVRAAG

Dolle Mina bedacht originele uitspraken die ze gebruikte tijdens demonstraties. Naast 'Baas in eigen Buik' was 'Slik een pil, doe wat je wil' ook een bekende uitspraak. Het ging Dolle Mina erom dat vrouwen zelf konden beschikken en beslissen over hun eigen lichaam en leven.

Leg in je eigen woorden uit hoe je dat uit deze twee Dolle Mina uitspraken kunt afleiden.

.....

.....

.....

ONDERZOEKSVRAGEN

Er waren in de jaren zeventig meer vrouwengroepen als Dolle Mina actief (zie lespakket 4: 'Feminisme voor iedereen'). De verschillende vrouwengroepen dachten niet over alles hetzelfde, maar over abortus waren ze het allemaal eens: de vrouw beslist over haar eigen lichaam.

Ga via het internet of op de website van www.atria.nl op zoek naar informatie over 'Wij Vrouwen Eisen' en beantwoord de onderstaande vragen.

A) Waaruit kwam 'Wij Vrouwen Eisen' voort?

.....

B) Wat wilde de organisatie 'Wij Vrouwen Eisen'?

.....

.....

.....

C) Noem twee namen van personen die betrokken waren bij de organisatie 'Wij Vrouwen Eisen'.

.....

.....

De organisatie Women on Waves is sinds 1999 actief. Ga op het internet op zoek naar informatie over Women on Waves.

D) Door wie is Women on Waves opgericht?

.....

E) Wat doet Women on Waves?

.....

.....

.....

F) Waarom zit de organisatie op een schip?

.....

.....

.....

G) Wat vind je van het werk dat Women on Waves doet?

.....

.....

.....

EXTRA OPDRACHT

De uitspraak 'Baas in eigen Buik' wordt nog steeds gebruikt voor de abortuskwestie. Bedenk zelf een pakkende uitspraak voor een campagne om anticonceptie in het basispakket te krijgen.

.....

.....

.....

Atria, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis verzamelt, beheert en bewaart informatie over de positie van vrouwen en genderverhoudingen in de samenleving. Met haar kennisbronnen – bibliotheek, archief en onderzoek – levert Atria een bijdrage aan het debat over de positie van vrouwen in hun maatschappelijke én historische context.

Educatieplatform F-site biedt geschiedenisdocenten lesmateriaal over vrouwen uit de geschiedenis, toegespitst op de tien tijdvakken uit het geschiedenisonderwijs. Het dient ook als inspiratiemateriaal voor leerlingen die een spreekbeurt willen geven of een werkstuk willen maken over een historische vrouw. Natuurlijk is F-site er ook voor iedereen die meer wil weten over vrouwen uit de geschiedenis: van de prehistorie tot nu.

Vijftig jaar Dolle Mina

Een halve eeuw na de eerste acties heeft Dolle Mina nog steeds een iconische status. De feministische actiegroep is hét symbool geworden voor de 'tweede feministische golf'.

Lesprogramma met vier kennisclips en lespakketten

Atria en F-site presenteren vier kennisclips en bijbehorende lespakketten over de acties van Dolle Mina en andere feministische actiegroepen die tijdens de 'tweede golf' actief waren. Elke clip heeft een eigen korte docentenhandleiding, werkblad en antwoordvel.

Het lesprogramma bestaat uit vier onderdelen:

- Het keurslijf van de vrouw
- Baas in eigen buik
- Van wie is de straat?
- Feminisme voor iedereen

Archief van Dolle Mina

In de clips en het lesprogramma is veel materiaal gebruikt dat afkomstig is uit de Collectie Dolle Mina. Deze is onderdeel van de Collectie Internationaal Archief voor de Vrouwenbeweging (IAV) bij Atria. De Collectie IAV is één van de oudste collecties over vrouwen en gender wereldwijd en bestond in 2020 85 jaar.

Disclaimer

Wij hebben ons uiterste best gedaan om bronnen en rechthebbenden van het hier getoonde materiaal, te achterhalen. Indien materiaal is getoond waarvan u (mede) rechthebbende bent en u niet als bron of rechthebbende wordt genoemd, of waarvoor u geen toestemming heeft verleend, verzoeken wij u contact met ons op te nemen.

Colofon

© maart 2021

Dit lesprogramma is aangeboden en ontwikkeld door Atria, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis, en Van Gisteren, oprichter en bestuurder van Stichting F-Site, educatieplatform over vrouwen uit de geschiedenis.

Het lesprogramma is mede mogelijk gemaakt door het Prins Bernhard Cultuurfonds en het Aletta Jacobs Fonds.

Grafisch ontwerp en opmaak

Burobraak, visual identity & social design

